

ת"פ 65712/06/19 - מדינת ישראל ע"י, חן אביטן נגד מוקד יסעור שירותי אבטחה 2000 בע"מ, ערן דיינובסקי ע"י

בית הדין האזורי לעבודה ירושלים
ת"פ 65712-06-19 מדינת ישראל נ' מוקד יסעור
שירותי אבטחה 2000 בע"מ ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט דניאל גולדברג המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד חן אביטן
נגד הנאשמים		1. מוקד יסעור שירותי אבטחה 2000 בע"מ 2. ערן דיינובסקי ע"י ב"כ עוה"ד יונתן קיויל

גזר דין

הסדר הטיעון

1. ביום 18.9.23, במסגרת הסדר טיעון, חזר בו הנאשם 2 (להלן: "הנאשם") מכפירתו בעובדות כתב האישום (כפירה מיום 31.10.22), והודה בהן. בהתאם לכך הורשע הנאשם בעבירות לפי סעיפים 25א(א), 25ב(ג) ו-26 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958. בהתאם להסדר, הצדדים טענו באופן פתוח לעונש.

האישום מושא ההרשעה

2. על פי כתב האישום, הנאשם היה מנכ"ל בחברה הנאשמת 2 (להלן: "החברה"), אשר תחום עיסוקה היה במתן שירותי ניקיון ואחזקה. בכתב האישום פורטו 245 מקרים, שאירעו בין אפריל 2017 לאפריל 2018, שבהם החברה ניכתה משכרם של עובדיה (21 במספר) סכומי כסף שהיו מיועדים לקופות גמל (קרן פנסיה או קרן השתלמות) של העובדים, אך לא ביצעה בפועל את העברת הסכומים המנוכים לקופות, בתוך 30 ימים מהיום שבו רואים את השכר שממנו נוכה, כמולן.

3. יצוין שהחברה הורשעה על פי הודאתה ודינה נגזר. הוטל עליה קנס סמלי בסך 10,000 ₪ לאחר שמיעת עמדת הנאמן וקבלת נתונים אודות חובות החברה לנושיה.

טענות הצדדים

4. המאשימה טענה כי יש לראות בעובדות כתב האישום כאירוע אחד, שמתחם העונש ההולם בגינו הוא קנס בסך

75,000 ₪ ל-250,000 ₪, וביקשה להטיל עליו קנס בשיעור 80,000 ₪.

5. הנאשם טוען שבהתחשב בעובדות המקרה, מתחם העונש ההולם הוא נמוך בהרבה, ויש מקום לקביעת הגבול התחתון של המתחם על 0 ש"ח, ולחלופין, ככל שבית הדין רואה לאמץ את המתחם לו טענה המאשימה, ראוי לגזור עונש שהוא מתחת למתחם האמור, משיקולים של שיקום.
6. לעניין זה הטעים הנאשם כי החברה נקלעה לקשיים כלכליים ומונה לה נאמן, ואף הנאשם נקלע לקשיים כלכליים ואף התגרש במהלך ההסתבכות הכלכלית, ולמרות זאת, הוא פעל לתיקון הליקוי, וקיים אישור ביחס לתיקון ביחס ל-17 מתוך 21 העובדים. הנאשם טוען שעל עובדות אלה אין חולק. יש בסיס לטענה זו, אך כמפורט להלן, אין פירוש הדבר שבית הדין מאמצן במלואן.
7. הנאשם הוסיף וטען שמסמכי "מנורה מבטחים" - קופת הגמל של העובדים - מבססים את המסקנה שמנורה אישרה שלגבי התקופה הראשון בכתב האישום - לא בוצעה עבירה. לעניין זה בית הדין הופנה לטיעון בכתב האישום, שמפורט בנספח לו, ממנו עולה שנרשמו הפרשות בכל כמה חודשים. נטען כי אין מדובר על כספים שהחברה הפרישה, אלא מדובר בסכומים שמנורה הפרישה כדי למנוע קטיעת רציפות זכויות לעובדים. נטען כי זו הוכחה לכך שהחברה לא עיכבה את כספי הפרשות. ממכתב של מנורה מיום 6.11.17 מסיק הנאשם שהחברה ביצעה את הפרשת הכספים, אך מנורה הודיעה שללא טפסי הצטרפות, לא ניתן לבצע להם שיוך לחשבונותיהם. לטענת הסניגור, הנאשם ביקש להתיר את ה"פלונטר" שנוצר על ידי יצירת התקשרות מקבילה עם חברת הלמן אלדובי מתוך הנחה שבעתיד יתבע את מנורה, אלא שבינתיים החברה קרסה וביום 1.2.2020 מונה לה מנהל מיוחד.
8. בטיעונו לעונש העלה הנאשם טענה שלא היה מספיק מוכשר "לנהל את המלחמה מול מנורה", אך לא הייתה לו כל כוונה להלין את כספי העובדים.
9. הנאשם טען כי הוא מתאושש בתהליך צמיחה איטי, ומ-2019 עד יוני 2022 לא היה לו תיק במוסד לביטוח לאומי. מדובר בנאשם שקרס כלכלית שלא באשמתו, טענותיו נבדקו על ידי המאשימה, שאישרה שלא נגרם נזק לעובדים וראתה לטעון למתחם ענישה שהינו נמוך יחסית, והדבר מאשר את היעדר ההצדקה לענישה פלילית מכבידה.

דין והכרעה

10. סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת השכר קובע עונש של שנתיים מאסר או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, למעסיק שניכה סכומים משכרו של העובד ולא העבירם לקופת הגמל תוך 30 ימים מיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו נוכו. סעיף 26ב(ב) לחוק קובע כי דינו של נושא משרה בתאגיד שהפר את חובתו לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25ב בידי התאגיד או בידי עובד מעובד הוא מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה. מדובר בסכום של 565,000 ₪.
11. על פי סעיף 40ב לחוק העונשין, יש לגזור את הדין בהתאם לעקרון המנחה שהינו קיום יחס הולם בין חומרת מעשה עבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ומידת העונש המוטל עליו. במקרה של ריבוי עבירות, יש לקבוע, בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין, אם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים.
12. המאשימה לא טענה לריבוי אירועים. לפיכך, בית הדין יקבע מתחם ענישה הולם לאירוע המתואר בכתב האישום, אירוע המורכב מ-245 עבירות.

13. תחילה נדון ב"חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו". בית הדין סבור שטענת הנאשם בדבר הסכמה של המאשימה לתיאור המקל של חומרת העבירות כפי שהובא על ידי הסניגור בטיעונו לעונש, היא נכונה במידה חלקית בלבד. במה דברים אמורים?
14. המאשימה הסכימה, בסעיף 26 לטיעוניה, כי החברה נקלעה לקשיים כלכליים וכי מונה לה נאמן. כן הסכימה המאשימה שהנאשם נקלע לקשיים כלכליים והתגרש במהלך ההסתבכות הכלכלית. לפי מסמך טיעוני המאשימה, אכן קיימת הסכמה של המאשימה לכך שהנאשם פעל לשם תיקון הליקוי וקיים אישור ביחס לתיקון מרבית הליקוי וביחס ל-17 עובדים מתוך 21 העובדים.
15. עם זאת, בית הדין לא שוכנע שהעובדה לה הסכימה המאשימה, לפיה קיים אישור ביחס לתיקון מרבית הליקוי, היא מדויקת, כמוסבר להלן:
16. לפי סעיף 189 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, רשאי נאשם שהורשע לנהוג, לענין העונש, כאמור בסעיף 161 לחוק או למסור הודעה בלי להיחקר, וכן רשאי הוא להביא ראיות להקלת העונש.
17. בענייננו, הנאשם נמנע מלהעיד לענין מידת העונש, כפי זכותו, ובית הדין אינו זוקף לחובתו אי העדה במסגרת הראיות לעונש, כנסיבה שיש בה כדי להשליך על קביעת חומרת מעשה העבירה, ואולם במה דברים אמורים - בקביעת חומרת מעשה העבירה לצורך סעיפים 40ג(א) ו-40ט לחוק העונשין, העולה מעצם טיבו של המעשה. ואולם, לדעת בית הדין, ניתן להתחשב בכך שנאשם נמנע מלהעיד לענין העונש, לצורך הכרעה בשאלה אם הנאשם עמד בנטל, מקום שזה מוטל עליו, להוכיח שהתקיימו נסיבות שבשלן יש מקום שלא לייחס למעשה העבירה את החומרה הרגילה שנודעת לו מעצם טיבו. בית הדין רשאי לסמוך על ראיות שהנאשם הציג, אך אין לטענות שמעלה סניגור, שלא נתמכות במסמך או בעדות הנאשם, משקל ראייתי.
18. הנחת המוצא של בית הדין היא שאי העברת ניכויים משכר עובדים לקופת גמל גורמת לנזק לעובדים, ומוטל על נאשם שהורשע בעבירה זו, המבקש לטעון למתחם ענישה מקל בשל אי גרימת נזק לעובדים, להוכיח טענה בדבר אי גרימת נזק לעובדים.
19. בית הדין לא שוכנע שקיים אישור לכך שמרבית הליקוי תוקן. מוצג נאשם 2 מוכיח כי נכון לנובמבר 2018, הפרשות עבור 17 מתוך 21 העובדים שנזכרים בכתב האישום, התקבלו במנורה לגבי התקופה מאפריל 2017 עד נובמבר 2017. ואולם, כתב האישום מייחס לנאשמים עבירות של אי העברת ניכויים בגין התקופה שבין אפריל 2017 לאפריל 2018. לגבי התקופה שלאחר נובמבר 2017, לא הובאה לפני בית הדין ראיה להעברת סכומי הפרשות שנוכו משכר העובדים.
20. מוצג נאשם 1 - מסרון של מנורה שבו נאמר שלא ניתן להעביר כספים שהתקבלו לחשבונות העובדים ללא הנחיות פיצול, אינו נושא תאריך, ואין לפני בית הדין כל עדות שמבהירה את תאריך המסרון ואת מהות העברות הכספים אליהן הוא מתייחס. בהמשך אותו מסמך ישנה אינדיקציה לכך שבתאריך 3.12.18 היה "סכום דיווחים חסרים" בסך 618,140.58 ₪". מכלול הראיות אינו תומך, איפוא, בטענה בדבר תיקון הליקויים ואי גרימת נזק לעובדים.
21. טענת סניגורו של הנאשם בדבר קיומה של בעיה בנייתוב כספים לחשבונות העובדים עקב היעדרם של טפסי הצטרפות, נתמכת באופן חלקי בלבד במוצג נאשם 3 שהינו מסמך של מנורה לחברה מיום 6.11.17. העובדה שמהנספח לכתב האישום עולה כי בוצעו הפרשות משלימות בתאריכים שונים - אינה גורעת מן המסקנה שאין במכתב מוצג 3 מנובמבר 2018, כדי לבסס טענה בדבר תיקון ליקויים של ניכוי כספי עובדים ואי העברת לקופות הגמל, לאחר חודש נובמבר 2017. אף אין בה כדי ליטול את העוקץ מחומרת העבירות בהן הודה הנאשם, שכן אין

במסמך מוצג 3 כדי להוכיח שכלל 245 העבירות שבהן הודה הנאשם באי ביצוע כל הניתן למניעתו, בוצעו אך בשל סירוב של עובדי למלא טפסי הצטרפות.

22. בהתאם לכך, בית הדין דוחה את טענות הנאשם לפיהן ראוי לאמץ מתחם ענישה הולם שהינו נמוך מזה שהמאשימה טענה לו, שעל פי הסכמת הנאשם, הינו טווח הוגן ביחס לטיב העבירה, בדרך כלל.

23. משלא מקובלים על בית הדין כלל נימוקי המאשימה לעמדה שנקטה לגבי מתחם העונש ההולם, על בית הדין לבחון אם מתחם העונש ההולם שהציעה המאשימה, תואם את הערך החברתי המוגן על ידי הגדרת המעשים בהם הורשע הנאשם כעבירה, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). כן יש להתחשב בקביעת מתחם ענישה הולם שכולל קנס, במצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40ח לחוק העונשין).

24. הערך החברתי המוגן הוא הגנה על שכר עבודה של עובדים על ידי הרתעת מעסיקים מפני הפיתוי לקבל מימון קל בדרך של שליחת ידם לכספי עובדיהם. העונש בגין העבירה כולל מאסר, תופעה חריגה ביחס לעבירות שנקבעו בחוקי המגן. בהתאם לנפסק בע"פ 25307-12-15 שחם - מדינת ישראל (4.9.2017), מדיניות הענישה הנוהגת לעבירה זו היא 30%-50% מהקנס המכסימלי.

25. אשר למצבו הכלכלי של הנאשם: לתיק הוגש דוח תיקים מרוכז לחייב של רשות הגביה והאכיפה, נכון למאי 2023. הדו"ח מצביע על חוב לבנק בסך 154,711.60 ₪ שמובטח במשכנתה וחוב נוסף לאותו בנק על פי פסק דין בסך 636,607.40 ₪, ועל חובות נוספים, בסך כולל של 890,024.04 ₪. ממוצג נ/5 עולה נתון של הכנסה שנתית לשנת 2022 בסך 115,787 ₪.

26. בהתאם לסעיף 40ט(א) לחוק העונשין, בית הדין סבור שיש לקחת בחשבון בקביעת מתחם העונש ההולם את הנזק הכבד שעלול היה להיגרם לעובדי החברה במקרים של אבדן זכאות לביטוח, במקרה של אירוע מזכה כמו פטירה או נכות.

27. מצבו הכלכלי של הנאשם מצדיק הקלה בקביעת מתחם העונש ההולם, ובית הדין מעמיד את הטווח על 20%-50% מהקנס המכסימלי, קרי: בין 113,000 ₪ לבין 282,500 ₪. בית הדין אינו מקבל, איפוא, את עמדת המאשימה כי הסף התחתון של מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא 75,000 ₪.

28. כאמור לעיל, בית הדין סבור שהוכחו באופן חלקי בלבד נסיבות הקשורות לביצוע העבירה שיש בהן כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם לקולא. מספרן הרב של העבירות, ריבוי העובדים כלפיהן בוצעו, ומשך הזמן שבו הן בוצעו, הן נסיבות שאינן תומכות בחריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

29. לא זו אף זו - בית הדין סבור שכנגד הקלה בקביעת מתחם הענישה הראוי בשל שיקולי שיקום, יש מקום לשקול את הצורך בהרתעת הרבים (סעיף 40ז לחוק) שתיפגע כתוצאה מחריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

30. בית הדין אף אינו תמים דעים עם המאשימה כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, אך בחזרתו מכפירתו הנאשם חסך את הצורך בבירור האשמה, דבר שתומך בגזירת הדין בסף הנמוך של מתחם העונש ההולם.

31. בית הדין מחליט לגזור את עונשו של הנאשם בהתאם לרף התחתון בתוך מתחם העונש ההולם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - הפגיעה של העונש בנאשם. בית הדין מתקשה להתחשב בנסיבות אחרות המנויות בסעיף 40יא לחוק, בהיעדר עדות של הנאשם במסגרת הבאת ראיותיו לעונש, ובהיעדר ראיות לביסוס התקיימותם של נסיבות כאמור.

32. בית הדין גוזר על הנאשם תשלום קנס בסך 113,000 ₪.

33. הנאשם חתום על התחייבות להימנע מעבירה על סעיפים 25א(א), 25ב(ג) ו-26 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, למשך 3 שנים, שאם לא כן יוטל עליו קנס בסך 565,000 ₪.

34. ניתן להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ד, 08 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.